

**KRAJOWY PROGRAM ZWALCZANIA
NIEKTÓRYCH SEROTYPÓW *SALMONELLA* W
STADACH NIOSEK GATUNKU KURA (*GALLUS
GALLUS*) NA LATA 2014-2016,
KRAJOWY PROGRAM ZWALCZANIA
NIEKTÓRYCH SEROTYPÓW *SALMONELLA* W
STADACH HODOWLANÝCH GATUNKU KURA
(*GALLUS GALLUS*) NA LATA 2014-2016
oraz dobrostan**

St. insp. wet. ds. zdrowia i ochrony zwierząt

Tomasz Bartczak

► ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 10 stycznia 2014 r.

w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach niosek gatunku kura (*Gallus gallus*)” na lata 2014-2016

► ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 27 stycznia 2014 r.

w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*)” na lata 2014-2016

Obowiązki:

- ▶ Informowanie PLW o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności nadzorowanej, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia (zasiedlenia obiektów)
- ▶ Przedkładanie harmonogramów badań w kierunku Salmonella
- ▶ stosowania zasad bioasekuracji:

- ▶ 1) wydzielone miejsca do składowania środków odkażających, zabezpieczone przed dostępem osób postronnych;
- ▶ 2) wydzielone miejsca do składowania obornika;
- ▶ 3) miejsce zapewniające właściwe warunki do przetrzymywania produktów leczniczych weterynaryjnych, zabezpieczone przed dostępem osób postronnych;
- ▶ 4) odzież i obuwie przeznaczone tylko do obowiązkowego użycia w gospodarstwie;
- ▶ 5) maty odkażające nasączone środkiem odkażającym przed wjazdem na teren gospodarstwa oraz przed wejściami do poszczególnych kurników;
- ▶ 6) środki odkażające w ilości niezbędnej do przeprowadzenia doraźnego odkażania.

A ponadto...

- ▶ 1) stosowaniu zasady „cały kurnik pełen lub cały kurnik pusty”;
- ▶ 2) zapewnieniu odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;
- ▶ 3) stosowaniu prawidłowej obsady kurnika;
- ▶ 4) utrzymywaniu w jednym kurniku, w obrębie jednego stada, drobiu w jednakowym wieku;
- ▶ 5) izolacji poszczególnych kurników przez zapewnienie osobnej obsługi, żywienia, narzędzi;
- ▶ 6) stosowaniu pasz kruszonych w żywieniu drobiu;
- ▶ 7) zabezpieczeniu paszy przed dostępem gryzoni i dzikich ptaków;
- ▶ 8) rejestrowaniu wejść osób postronnych na teren gospodarstwa;
- ▶ 9) odkażaniu kół pojazdów wjeżdżających na teren gospodarstwa;
- ▶ 10) regularnym aktualizowaniu planu zabezpieczenia gospodarstwa przed gryzoniami;
- ▶ 11) rejestrowaniu prowadzonych regularnie czynności odkażania, dezynsekcji i deratyzacji.

- ▶ Kurniki, w których utrzymywany jest drób, powinny być:
- ▶ 1) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż utrzymywane w gospodarstwie;
- ▶ 2) utrzymywane w czystości;
- ▶ 3) oznakowane tablicą z napisem „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.
- ▶ Odchody oraz niezjedzone resztki paszy powinny być usuwane z pomieszczeń tak często, aby uniknąć zanieczyszczenia paszy lub wody.
- ▶ Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem drobiu powinny:
- ▶ 1) stosować odzież ochroną, oddzielną do pracy przy każdym stadzie w kurniku;
- ▶ 2) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek *Salmonella*;
- ▶ 3) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży oraz sprzętu.

Próbki: reprodukcja

Częstotliwość pobierania próbek	System utrzymania ptaków	Rodzaj pobranego materiału	Liczba próbek właściwosci												
- u piskląt jednodniowych*	-	➤ próbki wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25 g z pojemnika) – pulowane w laboratorium w 1 próbkę lub ➤ w przypadku pojemników bez wyściółki - wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników - pulowane w laboratorium w 1 próbkę lub ➤ piskląta padłe (w tym również w czasie transportu), nie więcej niż 20 sztuk – pulowane w laboratorium w 1 próbkę	10 x 25 g 10 wymazów 1-20 piskląt												
- w czwartym tygodniu życia, - na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj lub przed przeniesieniem do jednostki produkcyjnej, - w okresie nieśności co 2 tygodnie	ściółkowy	➤ odchody próbki o wadze nie mniejszej niż 1 g każda, zebrane z określonej liczby miejsc w kurniku zgodnie z poniższą tabelą <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>Liczba ptaków trzymanych w stadzie hodowlanym</th> <th>Liczba próbek odchodów, które należy pobrać ze stada hodowlanego</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>250-349</td> <td>200</td> </tr> <tr> <td>350-449</td> <td>220</td> </tr> <tr> <td>450-799</td> <td>250</td> </tr> <tr> <td>800-999</td> <td>260</td> </tr> <tr> <td>1 000 lub więcej</td> <td>300</td> </tr> </tbody> </table>	Liczba ptaków trzymanych w stadzie hodowlanym	Liczba próbek odchodów, które należy pobrać ze stada hodowlanego	250-349	200	350-449	220	450-799	250	800-999	260	1 000 lub więcej	300	2 próbki zbiorcze
		Liczba ptaków trzymanych w stadzie hodowlanym	Liczba próbek odchodów, które należy pobrać ze stada hodowlanego												
	250-349	200													
350-449	220														
450-799	250														
800-999	260														
1 000 lub więcej	300														
- lub ➤ okładziny na buty - lub ➤ okładziny na buty / kurz	pięć par okładzin i się w minimum 2 p zbiorcze lub jedna para okładzi dodatkowa próbka														
klatkowy	➤ odchody z taśm nawozowych, zgarniaków lub dołów	2 próbki x 150 g													

Próbki: nioski

Częstotliwość pobierania próbek	System utrzymania ptaków	Rodzaj pobranego materiału	Liczba próbek właścicielskich
- u piskląt jednodniowych *	-	➤ próbki wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25 g z pojemnika) – pulowane w laboratorium w 1 próbce lub ➤ w przypadku pojemników bez wyściółki - wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników - pulowane w laboratorium w 1 próbce lub ➤ pisklęta padłe (w tym również w czasie transportu), nie więcej niż 20 sztuk – pulowane w laboratorium w 1 próbce	10 x 25 g 10 wymazów 1-20 piskląt
- na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj lub przed przeniesieniem do jednostki produkcyjnej,	ściółkowy lub wolnowybiegowy	okładziny na buty	2 próbki
- w wieku 24 +/- 2 tygodnie	klatkowy	odchody z taśm nawozowych, zgarniaków lub dołów	2 próbki x 150 g
- przynajmniej co 15 tygodni w okresie produkcji			

Salmonella- zwalczanie w przypadku uzyskania w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii

- ▶ niezwłoczny ubój wszystkich sztuk drobiu ze stada zakażonego lub
- ▶ - niezwłoczne zabicie wszystkich sztuk drobiu ze stada zakażonego, z tym że sztuki wykazujące objawy kliniczne choroby zawsze podlegają zabiciu
- ▶ Unieszkodliwienie zwłok wszystkich sztuk drobiu padłego i zabitego
- ▶ niszczenie wszystkich jaj (w tym wylęgowych) pochodzących ze stada
- ▶ zniszczenie lub zagospodarowanie pasz przez zastosowanie środków kontroli gwarantujących zabicie wszystkich pałeczek *Salmonella*
- ▶ zniszczenie lub zagospodarowanie ściółki oraz odchodów
- ▶ zniszczenie lub poddanie odkażaniu innych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu
- ▶ oczyszczenie i odkażenie kurników
- ▶ podjęcie przez hodowcę działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie

- ▶ Przed ponownym umieszczeniem w kurniku drobiu powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczania i odkażania.

Dokumentacja

- Ewidencja leczenia zwierząt
- Rejestr upadków
- Dokumentacja zagospodarowania padliny
- Dokumentacja zakupu stada
- Łańcuch Żywieniowy
- Rejestr wejść na fermę
- Harmonogram dezynfekcji i deratyzacji
- Schemat deratyzacji
- Książeczki zdrowia do celów sanitarno-epidemiologicznych

Trochę więcej dla stad reprodukcyjnych...

- ▶ **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 27 września 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych**
- ▶ Jaja podlegają oznakowaniu!
- ▶ Dokumentacja zawiera informacje o:
  - ▶ 1) dacie przywozu do zakładu i wywozu z zakładu drobiu i jaj;
  - ▶ 2) wynikach wylęgu;
  - ▶ 3) zachorowalności i śmiertelności drobiu z określeniem ich przyczyn;
  - ▶ 4) wykonywanych laboratoryjnych badaniach diagnostycznych i ich wynikach;
  - ▶ 5) miejscu pochodzenia drobiu, firmie lub nazwie producenta i adresie, a w przypadku osoby fizycznej o jej imieniu, nazwisku oraz miejscu zamieszkania i adresie;
  - ▶ 6) miejscu przeznaczenia jaj lub drobiu.